

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA OPŠTINE NOVO BËRDO ZA 2020. GODINU

Priština, jul 2021.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenje različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja o reviziji

Beleška

Ovaj revizorski izveštaj je prvi put generisan putem platforme za elektronsko upravljanje revizijom (SITA). Takođe, ove godine se koristi novi šablon Izveštaja o reviziji, prema ažuriranoj metodologiji za finansijske revizije i revizije usaglašenosti. Izveštaj takođe prvi put uključuje poseban zaključak o usklađenosti.

Potpuno smo svesni da primena svih ovih inovacija istovremeno, u neobičnim okolnostima pandemije, može rezultirati nekim nenamernim tehničkim propustom, zbog čega se unapred izvinjavamo i zahvaljujemo na razumevanju!

Za: Svetislav Ivanović, Predsednik Opštine

Adresa: Bostanë, Novobërdë, Republika e Kosovës

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja opštine Novo Bërdo za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.

Kvalifikovano mišljenje o finansijskim izveštajima

Mi smo izvršili reviziju godišnjih finansijskih izveštaja opštine Novo Bërdo, koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika i druge izveštaje², za godinu zaključno sa 31. decembrom 2020. godine.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u sekciji Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji finansijski izveštaji opštine Novo Bërdo, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za Kvalifikovano mišljenje

- A1 Opština je prikazala u GFI više prijavljene iznose potraživanja od poreza na imovinu, u iznosu od 977,394€; i
- B1 Opština nije registrovala u registre ISUFK-a traktor kupljen tokom 2020. godine, u iznosu od 73,590€, 35 vozila koje poseduje kao i 21 katastarskih zona, kao što su zemljišta i zgrade koje su u vlasništvu opštine. Isto tako, opštine ne primenjuje sistem e-imovina za registraciju imovina ispod 1,000 €, čineći da se ne zna i ne bude obelodanjen u GFI iznos nematerijalne imovine i zaliha;

Za više detalja vidi potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od entiteta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Mi smo takođe izvršili reviziju usklađenosti opštinske uprave Novo Bërdo sa kriterijumima koji su utvrđeni revizijom, koji proističu iz primenjivog zakonodavstva o revidiranom entitetu u pogledu upotrebe finansijskih resursa.

Prema našem zaključku, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta opštine Novo Bërdo , bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa kriterijumima koji su utvrđeni revizijom, koji proističu iz primenjivog zakonodavstva o revidiranom entitetu u pogledu upotrebe finansijskih resursa.

Osnova za zaključak

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od entiteta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Isticanja pitanja

Tokom 2020. godine, opština je platila i evidentirala troškova u iznosu od 39,727€ u ekonomskoj kategoriji kapitalnih investicija za izdatke koji spadaju u kategoriji subvencije i transfera.

Sobzirom na to da je predmetno pitanje prilično rašireno u mnogim budžetskim organizacijama i ponavlja se godinama, biće detaljnije obrađeno u Izveštaju o reviziji finansijskih izveštaja o budžetu Kosova, koji će pružiti relevantne preporuke za dugoročna rešenja.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Predsednik opštine je odgovoran za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, predsednik opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i Uredbe br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja opštine Novo Bërdo.

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment opštine Novo Bërdo je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa opštine Novo Bërdo u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti opštine Novo Brdo sa kriterijumima koji su utvrđeni revizijom, koji proističu iz primenjivog zakonodavstva o revidiranom entitetu u pogledu upotrebe finansijskih resursa.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola;
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja slučaja neusklađenosti sa vlastima veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola;
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole opštine Novo Bërdo;
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta; i
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

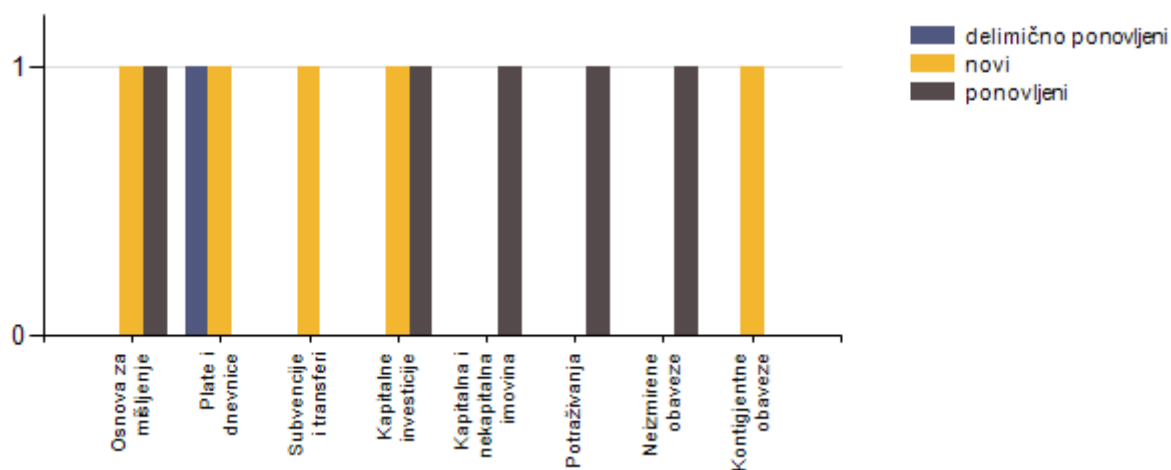
Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i planiranim vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj o reviziji objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osjetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Tokom revizije, primetili smo područja za potencijalna poboljšanja, uključujući unutrašnju kontrolu, koja su predstavljena u nastavku za vaš pregled u obliku nalaza (kao što je prikazano na Grafikonu 1, dole) i preporuka. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodne korekcije finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku objašnjenja, i da poboljšaju interne kontrole u vezi sa finansijskom izveštavanjem i usklađenosti sa vlastima u vezi sa upravljanjem fondova javnog sektora. Mi ćemo pratiti (razmotriti) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Grafikon 1. Vrsta nalaza po ekonomskim kategorijama⁴

Takođe smo pregledali status preporuka iz prethodne godine i procenili nivo njihove primene. [Za detalje vidi poglavlje 4].

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje A1 – Više prijavljeni iznosi potraživanja od poreza na imovinu

Nalaz Prema Pravilniku MF – br. 01/2017 o godišnjim izveštajima budžetskih organizacija, Budžetske organizacije koje prikupljaju prihode dužne su da vode evidenciju o prikupljenim prihodima i iznose naplaćenih i nenaplaćenih sredstava. Potraživanja se iznose u godišnjem finansijskom izveštaju u odgovarajućoj tabeli po vrsti Prihoda.

Opština je u GFI obelodanila potraživanja od poreza na imovinu u iznosu od 1,448,562€, dok prema registru potraživanja od poreza za imovinu, njihova stvarna vrednost je bila 471,168€. To pokazuje da su potraživanja u GFI prijavljena u većem iznosu za 977,394€.

Do većeg prijavljenog iznosa došlo je zbog nefunkcionisanja kontrola u sektoru finansija i zbog nedostatka saradnje između njih i sektora poreza na imovinu.

Uticaj Prikazivanje potraživanja bez relevantnih dokaza dovelo je do više prijavljenih iznosa potraživanja i da u GFI imamo netačne informacije o potraživanjima.

Preporuka A1 Predsednik treba da obezbedi da su uspostavljeni efikasni procesi pregleda od strane finansijskih menadžera koji potvrđuju da su prikazani iznosi potraživanja u GFI tačni i potpuni. Isto tako, treba da obezbedi da postoji efikasna saradnja između finansijskog sektora i sektora poreza na imovinu u pogledu potraživanja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B1 – Nepotpun registar imovine

Nalaz Član 6. stav 3. Uredbe MF– br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, propisuje da se Kapitalna imovina treba registrirati u ISFUK, a nekapitalna imovina i rezerve zapisuju se u sistemu “e-imovine”. Mi smo identifikovali da:

- Traktor u iznosu od 73,590€, kupljen tokom 2020. godine, nije evidentiran u registar imovine – ISUFK;
- Opština ne primenjuje sistem e-imovina za registraciju imovina ispod 1,000 €, čineći da se ne zna vrednost nekapitalne imovine i zaliha i da ne bude obelodanjen u GFI; i
- Opštine nije uspela da tokom ove godine procenjuje – registruje 35 vozila koje poseduje i 21 katastarskih zona, kao zemljište i zgrade koje su u vlasništvu opštine.

Odgovorni službenici nisu dali objašnjenja za nesprovođenje preporuke iz prošle godine.

Uticaj

Nepotpuna registracija kapitalne imovine i ne-registracija nekapitalne imovine i zaliha u sistemu e-imovina, uticalo je na manje prijavljene iznose kapitalne i nekapitalne imovine koje su obelodanjene u GFI. Isto tako, ne-registracija celokupne imovine, povećava rizik da opština nema kontrolu nad svojom imovinom i da ima nedostatke u izveštavanju.

Preporuka B1

Predsednik treba da obezbedi da službenik za imovinu evidentira tačno u registar imovine nabavke i otuđenja kapitalne imovine, kako bi imali kompletan registar imovine. Predsednik treba da obezbedi da sistem e-imovina koristi službenik za imovinu i da se primenjuje stepen otuđenja. Sva imovina ispod 1,000€ treba da bude registrovana u sistemu e-imovina kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Nalazi o pitanjima finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Plate i dnevnice

Završni budžet opštine je 2,016,390€. Broj zaposlenih po budžetu je bio 352 dok je na kraju godine njihov broj je bio 337. Mi smo testirali 33 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 21,801€, kao i 5 uzorka za testove usaglašenosti.

Pitanje A2 – Zapošljavanje za posebne usluge bez sprovođenja zakonskih postupaka

Nalaz Zakon o javnim službenicima br. 06/L-114, u članu 84. propisuje da se sporazumi o posebnim uslugama zaključavaju u skladu sa relevantnim zakonodavstvom o javnim nabavkama. Prema stavu 4. izmena i dopuna pravila RKJN-a za javne nabavke za posebne usluge (konsultant/individualni ugovarač) ova pravila se primenjuju samo za javne nabavke za posebne usluge koje se ne mogu obezbediti kroz procedure zapošljavanja.

Opština je tokom 2020. godine zaposlila 11 službenika za posebne usluge. Mi smo analizirali slučajeve zapošljavanja nakon stupanja na snagu Zakona o javnim službenicima i utvrdili smo da je u četiri slučaja angažovanja, ugovori su potpisani bez sprovođenja nikakvog postupka javnih nabavki.

Nismo dobili nikakvo konkretno objašnjenje od strane opštinskih službenika, zašto nisu sprovodili postupke koji su utvrđeni za zapošljavanje službenika ugovorima o posebnim uslugama.

Uticaj Zaobilaženje postupaka javnih nabavki u vezi sa popunjavanjem radnih mesta za posebne usluge, osim nepoštovanja zakonskih postupaka takođe povećava i rizik od zapošljavanja neadekvatnih u određenim radnim mestima i dužnostima, što se može odraziti u na njihov učinak u radu.

Preporuka A2 Predsednik treba da obezbedi da su poštovani svi postupci i koraci javnih nabavki u angažovanju pojedinačnih ugovarača za posebne usluge, osiguravajući da je angažovano osoblje u stanju da ispune tražene dužnosti.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C1 – Nedostaci u vođenju postupaka zapošljavanja

Nalaz	<p>U skladu sa članom 9. i 10. AU (MRSZ) 07/2017 o regulisanju procedura konkursa u javnom sektoru, svi kandidati koji ispunjavaju uslove i kriterijume konkursa pozivaju se da polože pismeni test, čije bodovanje utiče na rangiranje i ocenjivanje kandidata.</p> <p>Prilikom zapošljavanja četiri javnih službenika (medicinska sestra(medicinski tehničar), u zdravstvenom sektoru, opština je formirala komisiju koju čine predsedavajući i četiri člana. Komisija je održala pismeni test i intervjuisanje kandidata, međutim bodove iz testa nisu uopšte uzela u obzir, dakle izbor je zasnovan samo na osnovu bodova iz intervjua.</p> <p>Do toga je došlo zbog neadekvatnih unutrašnjih kontrola, nedostatka kompetentnosti i znanja o postupcima i procesu zapošljavanja.</p>
Uticaj	<p>Nepoštovanje do kraja postupaka zapošljavanja koji proističu iz relevantnih pravila utiče na neodgovarajuće ocenjivanje, omogućujući neadekvatna zapošljavanja koje dovode do prijema zaposlenih bez zasluge.</p>
Preporuka C1	<p>Predsednik treba da obezbedi da komisije za zapošljavanje poštuju sve zahtevane postupke za prijem kandidata koji imaju maksimalan broj bodova i pismenom testu i intervjuu. Ovaj proces treba da bude konkurentan i u skladu sa zakonskim zahtevima prema AU 07/2017 o javnim službenicima, prijemom kandidata koji to zaslužuju.</p>
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)	

2.2.2 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 332,839€, sa toga budžeta je tokom 2020 potrošeno 267,566€. Ovi troškovi se tiču uglavnom subvencionisanju poljoprivrednika, nevladinih organizacija (NVO) i pojedinačnoj podršci zdravstvu, kao i kulturnim i socijalnim aktivnostima. Testirali smo 10 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 258,666€ kao i 5 uzoraka za testove usklađenosti.

Pitanje A3 – Nedostatak plana za subvencionisanje NVO-a

Nalaz U skladu sa članom 6. Uredbe 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a, Davaoci finansijske podrške pripremaju godišnji plan finansijske podrške za NVO najkasnije 30 dana nakon usvajanja godišnjeg budžeta Republike Kosova i dostavljaju dotičnoj kancelariji za dobru vladavinu pri Kancelariji premijera Republike Kosovo.

Opština nije pripremila godišnji plan za subvencionisanje NVO-a koji treba da se dostavi u Kancelariji premijera iako je izvršila subvencionisanje NVO-a.

Do toga je došlo jer Glavni administrativni službenik nije delegirao odgovornosti za izradu plana za finansiranje NVO-a odgovornim licima za programe koji vrše dodelu subvencija.

Uticaaj Nedostatak plana ta finansiranje NVO-a može uticati na to da se finansiraju projekti sa manje prioriteta, i da se ne realizuju projekti koji su od veće važnosti za javnost i opštinu.

Preporuka A3 Predsednik treba da obezbedi da su delegirane odgovornosti nadležnim službenicima za pripremu godišnjeg plana za finansiranje NVO-a, i isti da podnesu u Kancelariji premijera.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.3 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 691,751€. Sa toga budžeta je tokom 2020. godine potrošeno 381,704€. Ovi troškovi se tiču uglavnom izgradnji puteva, kanalizacije, izgradnji škole, itd. Testirali smo 9 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 147,497€ kao i 5 uzoraka za testove usklađenosti.

Pitanje A4 – Plaćanje avansa preko ograničenja i zaobilaženje postupaka javnih nabavki

Nalaz

U skladu sa članom 13.1 Zakona br. 07/001 o budžetskim izdvajanjima za budžet, avans je ograničen do petnaest odsto (15%) vrednosti ugovora. I u skladu sa članom 3.2 Zakona o javnim nabavkama br. 04/L-042, Ovaj zakon neće se primeniti za aktivnosti javne nabavke za davanje javnog ugovora koji je unutar domašaja jednog sporazuma koji predviđa primenu drugih pravila i/ili postupaka javne nabavke kada (i) takav sporazum omogućava finansiranje odgovarajućeg ugovora koji zavisi od primene drugačijih pravila i/ili procedura, (ii) je takav sporazum stupio na snagu između Vlade i jedne međuvladine, bilateralne, multilateralne ili međunarodne finansijske institucije. Mi smo identifikovali da je:

- Opština je platila kao avans 22,077€* za kupovinu traktora ili 30% vrednosti ugovora. Iznos prekoračenja je bio 11,939€ ili za 15%, i
- Ugovor o kupovini traktora u iznosu od 73,590 € je zaključen zaobilazeći postupke javnih nabavki. Opština je potpisala ugovor o finansiranju ove investicije sa jednim donatorom, ali u sporazumu nije bio nikakvog uslova koji isključuje sprovođenje postupaka javnih nabavki.

Što se tiče plaćanja avansa preko ograničenja, nije nam pruženo nikakvo konkretno objašnjenje.

Uticaj

Plaćanja preko dozvoljenih ograničenja od strane Trezora, imaju direktan uticaj na održavanje balansa od strane trezora raspoložive gotovine za korišćenje od strane budžetskih organizacija. Takva plaćanja mogu dovesti do komplikacija u realizaciji drugih budžetskih projekata kao uzrok nedostatka gotovine. Isto tako, nesprovođenje postupka javnih nabavki, smanjuje konkurentnost i transparentnost u trošenju javnog novca i opština može da dobije proizvode po nepovoljnim cenama.

Preporuka A4

Predsednik treba da obezbedi da svaki put kada se plaćaju avansi da se poštuju zakonska ograničenja koje su utvrđene Zakonom o budžetu. Takođe nabavku proizvoda vršiti u skladu sa adekvatnim postupcima javnih nabavki. U slučajevima kada se finansiranje od strane donatore definiše uz ugovor o finansiranju/grantovima kakav postupak javnih nabavki je predviđen.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 – Nejasna tehnička specifikacija**Nalaz**

U skladu sa članom 28.4 ZJN-a - Autoritet za ugovaranje formuliše tehničke specifikacije na osnovu preporuka (i) Kosovskih standarda koji primenjuju jedan Evropski standard, (ii) jedan Evropski standard, (iii) Evropskih tehničkih odobrenja (iv) zajedničku tehničku specifikaciju, (v) međunarodnog standarda, i/ili (vi) ili bilo koja druga tehnička preporuka donesena od strane Evropskih tela za standardizaciju, takođe član 28.8 propisuje Uslovi izvršenja i funkcionalni uslovi treba da budu dovoljno precizni kako bi se dozvolilo ponuđačima da odrede glavni predmet ugovora i da dozvoli autoritetima za ugovaranje da dodele ugovor.

Mi smo uočili ove nedostatke:

- Prilikom formulisanja tehničkih specifikacija za „Asfaltiranje puta Stanišor – Straža“, opština nije postavila standard kvaliteta radova ili proizvoda koji se zahtevaju, zahtevajući samo asfaltni beton 0 – 11 mm, nije postavila metodu prema kojem standardu se vrši kontrola sabijanja tampona (šljunka); i
- U postupku „Nabavka građevinskog materijala“, opština je na 10 pozicija izvršila nemerljiv ili netačan tehnički opis pozicija, kao npr. Nabavka, transport parketa od hrasta, bez utvrđivanja dimenzija debljine parketa ili vlage drveta; Nabavka, transport knauf ploča sa svim pratećim delovima za ugradnju, međutim nije utvrdila debljinu ploča, otpornost na buku ili koji su prateći delovi ugradnje. Takođe, u okviru ove specifikacije ponavljaju se šest (6) pozicija, dakle dva puta su prikazane u istoj kategoriji ili i u različitim kategorijama, u kojima su ekonomski operateri podneli ponude za isti proizvod dve različite cene.

Do toga je došlo jer su jedinice koje su zahteve jedinice nisu bile dovoljno oprezne da adekvatno i profesionalno eliminišu nejasnoće i odgovorni službenik za javne nabavke nije izvršio dovoljnu kontrolu da spreči ove nedostatke.

Uticaj

Netačno utvrđivanje standarda kvaliteta zahtevanih radova ili proizvoda utiče da nadzor ugovora ne bude efikasan i da se radovi izvode slabim kvalitetom. To je rezultiralo da ekonomski operateri budu loše orijentisani i može uticati na finansijsku ponudu u ugovornu cenu.

Preporuka B2

Predsednik treba da obezbedi da jedinice izvrše izradu tehničkih specifikacija u skladu sa potrebama opštine, utvrđivanjem standarda kvaliteta radova ili nabavke i kancelarija za javne nabavke da pojača njihove kontrole ne dozvolivši da se tenderski dosije objavi sa nejasnim pozicijama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.4 Kapitalna i nekapitalna imovina

Prikazana vrednost u GFI kapitalnih imovina je 1,797,316€, dok vrednost ne-kapitalnih imovina i zaliha je 0€. Testirali smo 72 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 787,615€, kao i 3 uzorka za testove usklađenosti.

Pitanje B3 – Slabosti u upravljanju imovinom

Nalaz U skladu sa članom 19.4.3 Uredbe MF – br. 02/2013 – o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama – Komisija za popis je odgovorna za upoređivanje stanja popisane imovine sa stanjem u registrima nefinansijske imovine i za identifikaciju imovine koja nema prenetu vrednost. Isto tako, prema članu 4.1 Glavni administrativni službenik je odgovoran za usvajanje propisa i unutrašnjih procedura za evidenciju.

Opština je izvršila popis imovine za 2020. godinu, međutim izveštaji o popisu nisu usklađeni/upoređeni sa konačnim registrom imovine u ISUFK.

Opština nije usvojila unutrašnja pravila i procedure za pravičnu podelu dužnosti za popis i prijavljivanje imovine, evidenciju i čuvanje imovine, zaduženje imovine odgovornim licima koja bi se brinula o zaduženim imovinama ili i proceduru popisa i upoređivanja.

Do toga je došlo zbog neadekvatnog funkcionisanja internih kontrola opštine što se tiče oblasti imovine.

Uticaj Nedostatak internih pravila i neupoređivanje izveštaja o popisu da registrima imovine je otežalo efikasno upravljanje imovinom i shodno tome prikazana vrednost u GFI nije tačna, dakle nije prikazana realna vrednost imovine kojom raspolaže opština.

Preporuka B3 Predsednik treba da obezbedi da se vrši upoređivanje izveštaja o popisu sa registrima imovine, i takođe da se ažuriraju registri imovine u skladu sa podacima poslednje registracije. Takođe treba obezbediti da se poštuje uredba o finansijskoj i nefinansijskoj imovini.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.5 Potraživanja

Opština je u GFI obelodanjivala potraživanja u iznosu od 1,148,002€. Ova vrednost se sastoji od poreza na imovinu 1,448,562€, zakupa od opštinske imovine 9,900€, korišćenje javnih površina 30,540€.

Pitanje B4 – Izazovi u upravljanju potraživanjima

Nalaz U skladu sa članom 26. Zakona o porezu na nepokretnu imovinu br. 06/L-005, Opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja i nadležnosti koja su im data ovim poglavljem za naplatu zaostalih poreskih obaveza koje premašuju iznos od deset (10) evra, dok član 27. propisuje da ako poreski obveznik ili dužnik nije u potpunosti platio porez i kaznu, ako je izrečena, ili zaostale poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, opština donosi poslednje pisano obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana od isteka poslednjeg dana za plaćanje duga, kojom zahteva plaćanje ukupnog iznosa zaostalih dugovanja najkasnije deset (10) kalendarskih dana od isteka dana kada se pretpostavlja da je dužnik mogao primiti poslednje obaveštenje.

Ni za 2020. godinu, opština nije preduzela akcije za naplatu potraživanja, kao što je propisano Zakonom o porezu na nepokretnu imovinu.

Prema navodima opštine, ekonomska i socijalna situacija je dovelo je do neplaćanja dugova po osnovu poreza na imovinu.

Uticaj Neprimenjivanje mehanizama koji su propisani zakonom utiče na stalno povećanje ovih potraživanja, što rezultira manjim iznosom sredstava za ostvarivanje ciljeva, i ohrabruje ostale dužnike da ne izmire svoje obaveze.

Preporuka B4 Predsednik treba da obezbedi primenu zakona i uredbi o naplati dugova po osnovu poreza na imovinu, i da pojača unutrašnje kontrole kako bi se izbegavalo njihovo stalno povećanje.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.6 Neizmirene obaveze

Izveštaj o neizmirenim obavezama na kraju 2020. godine, bio je 208,887€. Ove obaveze su prenete sa isplatu u 2021. godini.

Pitanje B5 – Neredovno prijavljivanje obaveza i kašnjenja u plaćanju računa

Nalaz

U skladu sa članom 5.2 Finansijskog pravila br. 02/2013 o izveštavanju neizvršenih obaveza budžetskih organizacija, Sve budžetske organizacije su dužne da pri Ministarstvu finansija – Trezor prijave svoje neisplaćene obaveze. Izveštavanje/prijavljivanje prema ovom finansijskom pravilu obavlja se preko mesečnih izveštavanja, uključujući stanje zaduženja za period izveštavanja, obuhvativši i sve obaveze, bez obzira u kom periodu se desila. I prema članu 39.1 Zakona br. 03/L-048 o UJFO, svaki valjani račun ili zahtev za isplatu za isporučene robe i usluge i/ili za izvršene radove za budžetsku organizaciju moraju da se isplate u roku od trideset (30) kalendarskih dana posle prijema računa ili zahteva za isplatu od strane budžetske organizacije. Mi smo identifikovali da:

- Opština je tokom 2020. godine, nikada nije podnela mesečne izveštaje o neizmirenim obavezama u trezoru. Do tog je došlo zbog nefunkcionisanja kontrola u Kancelariji za finansije; i
- U dva slučaja plaćanje računa za otpad u iznosu od 4,831€ koji su primljeni, nisu isplaćeni u zakonski propisanom roku. Kašnjenja su bila oko tri meseca. Do tog je došlo zbog nefunkcionisanja kontrola u Kancelariji za finansije.

Uticaj

Neredovno mesečno izveštavanje može rezultirati i lošim upravljanjem obavezama, i takođe da se blagovremeno ne identifikuju računi za plaćanje. Isto tako, kašnjenja u izvršenju plaćanja utiču na to da opštine bude predmet tužbi od strane ekonomskih operatera, i tako nastaju dodatni sudski/izvršni troškovi za opštinu.

Preporuka B5

Predsednik treba da pojača kontrolu u vezi sa upravljanjem i izveštavanjem neizmirenih obaveza, da uspostavlja efikasan sistem u kojem se sve neizmirene obaveze izveštavaju tačno i kompletno na mesečnoj osnovi u MF. Predsednik takođe treba da obezbedi da se svi računi plaćaju u zakonskom roku i isporuka robe, radova ili usluga vrši samo kada opština prethodno obezbedi sredstva ili izdvoji dovoljna sredstva u budžetu za plaćanje.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.7 Potencijalne obaveze

Opština nije prikazala u GFI 2020 potencijalne obaveze.

Pitanje A5 – Neobelodanjivanje potencijalne obaveze u GFI

Nalaz Prema članu 3.1.1 Pravilnika MF – br. 01/2017 o godišnjim finansijskim izveštajima budžetskih organizacija, Potencijalne obavezeje obaveza koja će se materijalizovati nakon pojave određenih događaja u budućnosti.

Opština nije prikazala u GFI nepredviđene obaveze u iznosu od 128,460€, koja su bila potraživanja obrazovnog osoblja za nadoknadu toplog obroka/troškova prevoza i jubilarnih nagrada prema kolektivnom ugovoru. Ove informacije nam je dala direkcija za obrazovanje.

Do toga je došlo zbog nefunkcionisanja kontrola u kancelariji za finansije.

Uticaj Netačno prikazivanje nepredviđenih obaveza je dovelo do toga da se obaveze prijavljuju u manjem iznosu i informacije da budu nepotpune.

Preporuka A5 Predsednik treba da obezbedio da se finansijske obaveze prikazuju u finansijskim izveštajima u skladu sa zahtevima Pravilnika o godišnjim finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

“Uzeli smo u obzir izvore budžetskih sredstava, potrošnju sredstava i prihode prikupljene od ekonomskih kategorija. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁶	2020 Rezultat	2019 Rezultat	2018 Rezultat
Izvori fondova	3,075,633	3,499,407	3,022,446	2,717,701	2,546,027
Grant Vlade – Budžet	2,833,154	3,031,176	2,728,075	2,473,012	2,348,959
Finansiranje putem zaduživanja	0	23,625	23,625	13,003	2,793
Prenete iz prethodne godine	0	54,834	54,722	46,355	24,017
Sopstveni prihodi	242,479	242,479	140,628	154,999	149,007
Unutrašnje donacije	0	72,637	1,340	0	0
Spoljne donacije	0	74,657	74,056	30,332	21,251

Konačni budžet je veći od početnog za 423,774€. Ovo povećanje je rezultat povećanja granta za 23,278€ i finansiranja od zaduživanja za 23,625€, povećanja sopstvenih prihoda za 174,744€ i povećanja prihoda koji su preneti iz prethodne godine za 54,834€, povećanje unutrašnjih donacija za 73,637€ i spoljnih donacija za 74,657€.

U 2020. godini BO potrošila 86% konačnog budžeta u 2020. ili 3,022,446 €, sa smanjenjem za 7% u poređenju sa 2019. godinom.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

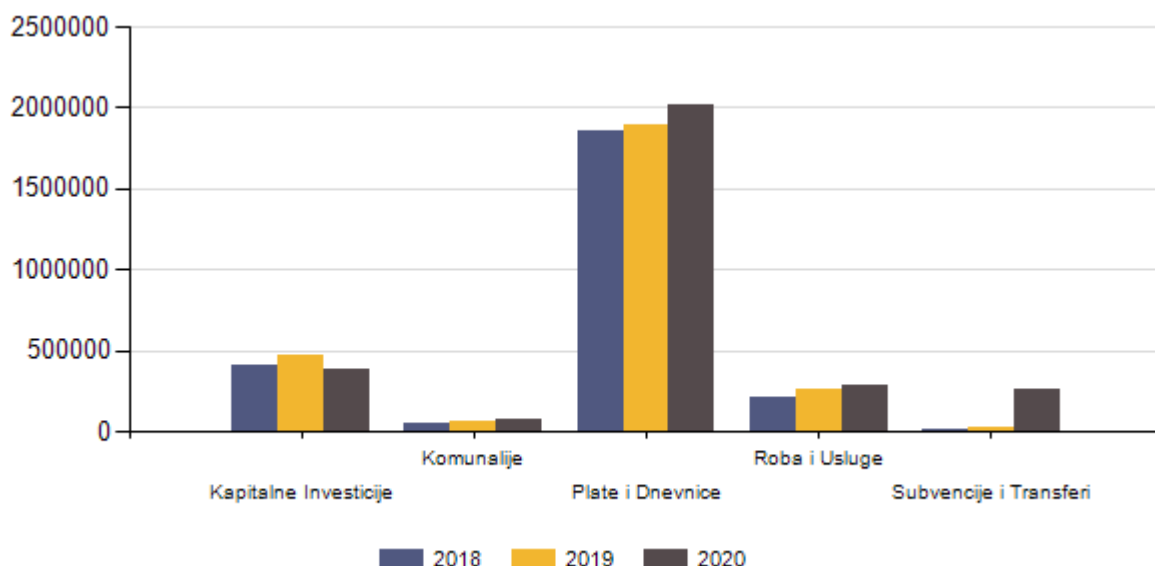
Opis	Početni budžet	Završni budžet	2020 Rezultat	2019 Rezultat	2018 Rezultat
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	3,075,633	3,499,407	3,022,446	2,717,701	2,546,027
Plate i dnevnice	2,025,551	2,017,730	2,016,390	1,898,527	1,857,279
Roba i usluge	289,716	363,241	285,370	257,016	216,752
Komunalije	70,000	93,848	71,416	65,949	46,456
Subvencije i transferi	40,000	332,839	267,566	22,615	10,058
Kapitalne investicije	347,721	691,751	381,704	473,594	415,481
Rezerve	302,645	0	0	0	0

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

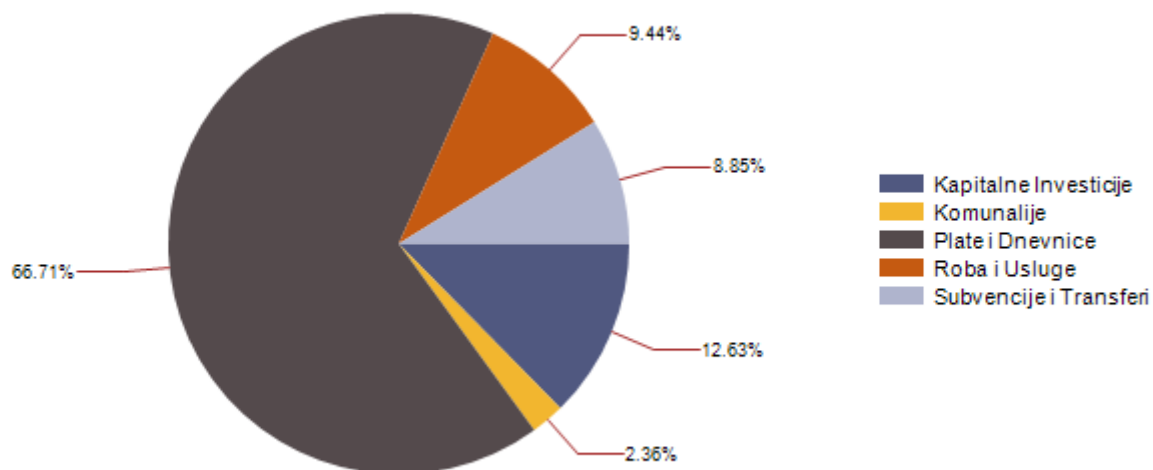
- Završni budžet za Plate i dnevnice je u odnosu na početni budžet je manjen za 7,821€, budžet koji je potrošen u potpunosti;
- Završni budžet za Robu i usluge u odnosu na početni budžet je povećan za 73,525€, uprkos ovom povećanju završni budžet je potrošen samo 79% i u ovaj nivo je uticao nepravilno planiranje budžeta;
- Završni budžet za Subvencije i transfere u odnosu na početni budžet je povećan za 292,838€, koji je potrošen u stopi od 80%;
- Povećanje završnog budžeta za Kapitalne investicije za 344,030€, bio je rezultat povećanja granta za 154,432€, povećanja prenetih prihoda iz prethodne godine za 46,250€ i od donacija 143,348€. Uprkos povećanju budžeta, potrošeno je samo 55% budžeta za kapitalne investicije. Do toga je došlo jer je opština većinu postupaka za javne nabavke sprovela u drugoj polovini godine, što je uticalo da se i trošenje više od polovine budžeta za kapitalne investicije potroši samo u poslednja tri meseca godine i uprkos tome, nivo neizmirenih obaveza je bio značajan 115,308€;

Opština je za upravljanje pandemijom Covid-19 potrošila budžet u iznosu od 326,760€, od čega 72,135€ za dodatke na zarade, 5,028€ za Robu i usluge, kao i 249,596€ za subvencije.

Grafikon 2. Troškovi po ekonomskim kategorijama za period 2018-2020

Troškovi opštine su imali održiv trend povećanja iz godine u godinu. Takođe imamo naglašeno povećanje troškova za subvencije i transfere, u odnosu na prethodnu godinu, i to je rezultat podrške opštinama od centralnog nivoa da prevaziđu negativne efekte pandemije Covid-19 na lokalnu ekonomiju.

Grafikon 3. Troškovi po ekonomskim kategorijama za 2020. godinu

Najveći deo troškova u strukturi opštinskih troškova imaju Plate i dnevnice sa 67%, zatim slede Kapitalne investicije sa 13% i Roba i usluge i Komunalije sa 12%.

Ostvareni prihodi od opštine u 2020. godini bili su u iznosu od 171,247€. One se odnose na prihoda od poreza na imovinu, prihodi od građevinskih dozvola, administrativnih taksi, prihodi od poslovnih delatnosti, prihodi od zakupa itd. Plan prihoda bio je 242,479€, dok je opština ostvarila 70% ili 171,247€, gde takođe imamo i smanjenje prihoda, ali to je kao rezultat pandemije Covid-19.

Tabela 3. Prihodi (u €)

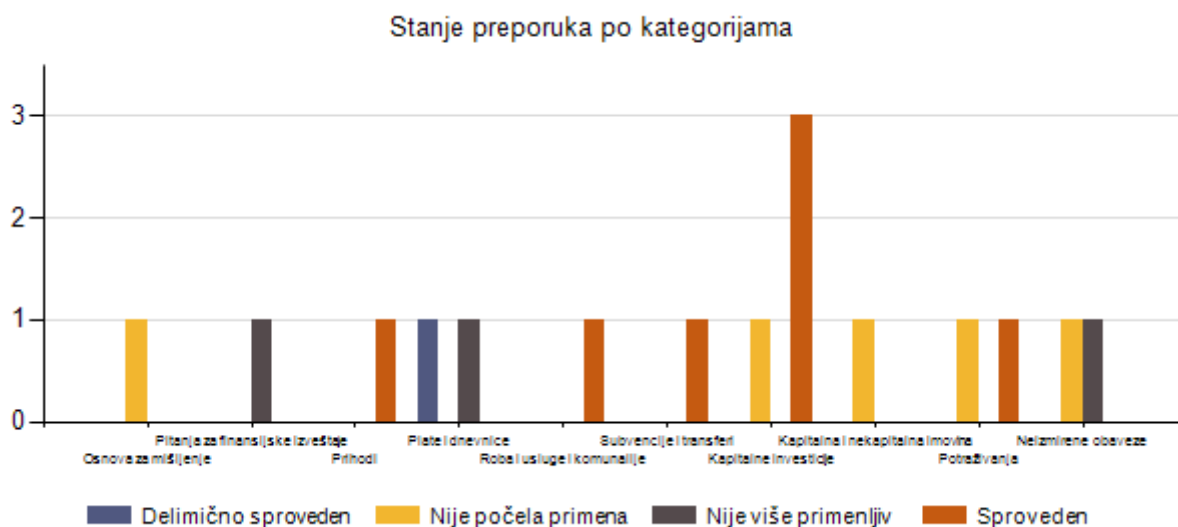
Opis	Početni budžet	Završni budžet	2020 Naplata	2019 Naplata	2018 Naplata
Ukupno prihoda	242,479	242,479	171,247	161,321	165,823
Poreski prihodi	111,550	111,550	71,449	62,362	58,805
Neporeski prihodi	130,929	130,929	99,798	98,959	107,019

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije za GFI 2019. godine rezultirao je sa 16 preporuka. Opština je izradila Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se obratiti date preporuke. Isto tako, opština je podnela Izveštaj o napretku u sprovođenju preporuka (30.09.2020. i 15.03.2021) prema zahtevima koji proističu iz Pravilnika o radu za sprovođenje revizije i akcionih planova.

Do kraja naše revizije za 2020 godinu, sprovedene su sedam preporuka; jedna je bila u procesu, pet još uvek nisu adresirane a tri se ne primenjuje. Kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 3 (ili Tabelu preporuka). (Imajte u vidu da kada kažemo kraj revizije, pozivamo se kraju procesa revizije – do trenutka kada dostavimo izveštaj o ovogodišnjoj reviziji).

Grafikon 4. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine i 2020

Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2019. godine	Preduzete akcije	Status
1.	Godišnji finansijski izveštaji	Predsednik treba da obezbedi da su preduzete sve akcije da se troškovi planiraju adekvatnom podelom budžeta ili da se prethodno izvrši preraspodela sredstava i da se isplate i evidentiranje troškova vrši prema adekvatnim kodovima ekonomskih kategorija.	Ni ove godine opština nije pravilno planirala budžet, što je dovelo do izvršenja isplata iz neadekvatnih kategorija. Međutim, ovom pitanju će se baviti GFI	Nije više primenjiva
2.	Prihodi	Predsednik treba da preduzme sve neophodne akcije kako bi obezbedio da izvrši verifikacije imovine u skladu sa zakonskim zahtevima, tak oda se evidencija o porezu na imovinu bude potpuna i tačna.	Opština je izvršila verifikaciju imovine za porez na imovinu, u skladu sa zakonskim zahtevima o nepokretnoj imovini.	Sprovedena
3.	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da angažovanje za ove usluge ne traje duže od četiri meseca.	Ova preporuka nije primenjiva jer je izmenjen pravni osnov. Nalaz prema ovoj preporuci je razmotren kod pitanja Zapošljavanje za posebne usluge bez sprovođenja zakonskih postupaka.	Nije više primenjiva
4.	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da se zapošljavanje vrši kroz transparentan, konkurentan proces i u skladu sa zakonskim zahtevima, primenjivanjem pismenog testa za potencijalne kandidate.	Opština je izvršila testiranje kandidata prilikom zapošljavanja međutim nije uzela u obzir testiranje prilikom izbora.	Delimično sprovedena
5.	Roba i usluge i komunalije	Predsednik treba da obezbedi da kada postoji potreba za nabavkom van plana, treba uspostaviti mehanizme da se relevantni organi unapred obaveste sa zakonskim uslovima.	Nismo primetili postupke javnih nabavki koji su sprovedeni izvan plana javnih nabavki, i da nije obavestena CAN.	Sprovedena
6.	Subvencije i transferi	Predsednik da obezbedi da se ugovori trebaju potpisati samo kada su unapred sprovedeni svi zakonski propisani postupci, kako bi se javni novac mogao kontrolisati i finansiranje NVO-a da bude u skladu sa pravilima.	Prilikom subvencionisanja NVO-a, opština je to uradila putem javnog poziva.	Sprovedena
7.	Kapitalne	Predsednik da obezbedi da u kancelariji za	Iz testiranih	Sprovedena

	investicije	javne nabavke kontrole funkcionišu efikasno tokom čitavog vremena, ne dozvolivši da se tenderski dosije objave bez postojećih projekata.	postupaka javnih nabavki uočili smo da su postupci pokrenuti na osnovu detaljnog plana izgradnje.	
8.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da jedinice izvrše izradu tehničkih specifikacija u skladu sa potrebama opštine, utvrđivanjem standarda kvaliteta radova ili nabavke i kancelarija za javne nabavke da pojača njihove kontrole ne dozvolivši da se tenderski dosije objavi sa nejasnim pozicijama.	Ni ove godine nismo uočili da je izrada tehničke specifikacije bila tačna.	Nije počelo sprovođenje
9.	Kapitalne investicije	Predsednik da obezbedi da zahtevne jedinice izvrše odgovarajuću analizu potreba, zasnivajući se na realne zahteve/potrebe opštine, uključujući i analiziranje prethodnih ugovora, i to bi omogućilo budžetsku uštedu.	Iz testiranih postupaka nismo uočili nepravilnosti.	Sprovedena
10.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da se izbegnu sukobi interesa, imenovanjem različitih službenika za ocenjivanje ponuda i za upravljanje ugovorima.	Iz testiranih postupaka javnih nabavki nismo uočili sukob interesa.	Sprovedena
11.	Imovina	Predsednik treba da obezbedi da službenik za imovinu evidentira tačno u registar imovine nabavke i otuđenja kapitalne imovine, kako bi imali kompletan registar imovine.	Ni ove godine opština nema kompletan registar imovine.	Nije počelo sprovođenje
12.	Imovina	Predsednik treba da obezbedi da službenik za imovinu evidentira tačno u registar imovine nabavke i otuđenja kapitalne imovine, kako bi imali kompletan registar imovine. Predsednik treba da obezbedi da sistem e-imovina koristi službenik za imovinu i da se primenjuje stepen otuđenja. Sva imovina ispod 1,000 € treba da bude registrovana u sistemu e-imovina kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine.	Opština nije izvršila izradu unutrašnjih uredbi i usklađivanje inventara.	Nije počelo sprovođenje
13.	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi primenu zakona i uredbi o naplati dugova po osnovu poreza na imovinu, i da pojača unutrašnje kontrole kako bi se izbegavalo njihovo stalno povećanje.	Opština nije preduzela nikakve akcije za naplatu potraživanja od poreza na imovinu.	Nije počelo sprovođenje
14.	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi da su preduzete zakonske mere za naplatu zakupa za korišćenje javne imovine kao napomena za postupak prinudne naplate putem izvršenja.	Opština je preduzela zakonske mere za naplatu potraživanja za imovinu koja je izdata u zakup.	Sprovedena
15.	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da obezbedi da se svi računi plaćaju u zakonskom roku i isporuka robe, radova ili usluga vrši samo kada opština prethodno obezbedi sredstva ili izdvoji dovoljna sredstva u budžetu za plaćanje.	Takođe i ove godine smo naišli na to da opština nije platila račune na vreme.	Nije počelo sprovođenje
16.	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da pojača kontrolu u vezi sa upravljanjem i izveštavanjem neizmirenih obaveza, da uspostavlja efikasan sistem u	Ni ove godine opština nije izveštavala	Nije počelo sprovođenje

		kojem se sve neizmirene obaveze izveštavaju tačno i kompletno na mesečnoj osnovi u MF, u skladu sa zakonskim zahtevima.	neizmirene obaveze.	
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2020. godine		
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi da službenik za imovinu evidentira tačno u registar imovine nabavke i otuđenja kapitalne imovine, kako bi imali kompletan registar imovine. Predsednik treba da obezbedi da sistem e-imovina koristi službenik za imovinu i da se primenjuje stepen otuđenja. Sva imovina ispod 1,000€ treba da bude registrovana u sistemu e-imovina kako bi se smanjio rizik od zloupotrebe ili gubitka imovine.		
2	Osnova za mišljenje	Gradonačelnik treba da osigura da su finansijske obaveze predstavljene u finansijskim izveštajima u skladu sa zahtevima Uredbe o godišnjem finansijskom izveštavanju od strane budžetskih organizacija.		
3.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi da su uspostavljeni efikasni procesi pregleda od strane finansijskih menadžera koji potvrđuju da su prikazani iznosi potraživanja u GFI tačni i potpuni. Isto tako, treba da obezbedi da postoji efikasna saradnja između finansijskog sektora i sektora poreza na imovinu u pogledu potraživanja.		
4.	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da komisije za zapošljavanje poštuju sve zahtevane postupke za prijem kandidata koji imaju maksimalan broj bodova i pismenom testu i intervjuu. Ovaj proces treba da bude konkurentan i u skladu sa zakonskim zahtevima prema AU 07/2017 o javnim službenicima, prijemom kandidata koji to zaslužuju.		
5.	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da su poštovani svi postupci i koraci javnih nabavki u angažovanju pojedinačnih ugovarača za posebne usluge, osiguravajući da je angažovano osoblje u stanju da ispune tražene dužnosti.		
5.	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da su delegirane odgovornosti nadležnim službenicima za pripremanje godišnjeg plana za finansiranja NVO-a, i isti da dostave u Kancelariji premijera.		
6.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da jedinice izrade tehničke specifikacije u skladu sa potrebama opštine, utvrđivanjem standarda kvaliteta radova ili nabavke i kancelarija za javne nabavke da pojača njihovu kontrole, ne dozvolivši da se tenderski dosije objavi sa nejasnim pozicijama.		
7.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da se svaki put kada se plaćaju avansi, da se poštuju zakonska ograničenja koja su utvrđena Zakonom o budžetu. Takođe, nabavka proizvoda da se vrši u skladu sa adekvatnim postupcima javnih nabavki. U slučajevima kada se finansiranje vrši od strane donatora, definisati sporazumom o finansiranju/grantu koji postupci javnih nabavki su predviđeni da se sprovede.		
8.	Imovina	Predsednik treba da obezbedi da se izvrši upoređivanje izveštaja o popisu sa registrima imovine, i takođe da se ažuriraju registri imovine prema podacima poslednje registracije. Takođe treba obezbediti da se poštuje uredba o finansijskoj i nefinansijskoj imovini.		
9.	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi sprovođenje zakona i uredbi o naplati potraživanja od poreza na imovinu, kao i da pojača unutrašnje kontrole kako bi se izbegavalo njihovo stalno povećanje.		
10.	Neizmirene obaveze	Predsednik treba da pojača kontrolu u vezi sa upravljanjem i izveštavanjem neizmirenih obaveza, da uspostavlja efikasan sistem u kojem se sve neizmirene obaveze izveštavaju tačno i kompletno na mesečnoj osnovi u MF. Predsednik takođe treba da obezbedi da se svi računi plaćaju u zakonskom roku i isporuka robe, radova ili usluga vrši samo kada opština prethodno obezbedi sredstva ili izdvoji dovoljna sredstva u budžetu za plaćanje.		
11.	Kontingentne obaveze	Predsednik treba da obezbedio da se finansijske obaveze prikazuju u finansijskim izveštajima u skladu sa zahtevima Pravilnika o godišnjim finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.		

Besnik Osmani, Generalni revizor

Emine Fazliu, Zamenica generalnog revizora

Faruk Rrahmani, Rukovodilac revizije

Elvir Krasniqi, Rukovodilac tima

Senver Morina, Član tima

Abdurrahmon Bërbatovci, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

REPUBLIKA E KOSOVËS ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
Dokumenti i dokumentit: 22.07.2021			
Org. Ceq. Org. Unit	Shif. Klasif. Class. Code	Shif. Prot. Prot. No.	Shif. Strukt. Str. Code
04	47	1268	1

Republika e Kosovës

Republika Kosova – Republic of Kosova

Komuna e Novobërdës

Opština Novo Brdo – Municipality of Novo Brdo

02-585
16.07.2021

ZYRA E KRYETARIT

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2020 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave - Financiare të Komunës së Novobërdës, për vitin 2020 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimave për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

z. Svetislav Ivanović
Kryetar i Komunës së Novobërdës
Data: 15.07.2021 Novobërdë

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁷ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima.⁸ Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti; kada su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta, u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Kvalifikovane,
- Protivne, ili
- Odbijene.

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat, koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja; ili neslaganja neusklađivanja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja;
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima, koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Paragraf Isticanja Pitanja se treba odnositi samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne napomene

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, propisima, uredbama, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru.
- ² Ostali zahtevi su uslov člana 8. Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju.
- ³ Kolektivno se odnosi na usklađenost sa vlastima.
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A – podrazumevaju nova pitanja i preporuke.
Pitanje B i Preporuka B – podrazumevaju ponovljena pitanja i preporuke.
Pitanje C i Preporuka C- podrazumevaju delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Vrednost ugovora je 73,590 €
- ⁶ Završni budžet – budžet koji je usvojila Skupština i naknadno prilagodila Ministarstvo finansija.
- ⁷ Finansijski izveštaji u javnom sektoru uključuju takođe i izveštaj(e) o izvršenju budžeta.
- ⁸ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, uredbama, standardima ili dobrim praksama.